

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Vår sak nr: 2015-AR-01719

Deres ref.: 15/4150

Dato: 3.2.2016

HØRING – FORSLAG OM ENDRET FASTSETTING AV GRUNNLAGET FOR KORTTIDSYTELSENE ETTER FOLKETRYGDLOVEN KAPITTEL 8, 9 OG 14

Departementets endringsforslag innebærer at hensynet til effektivitet får forrang foran likebehandlingsprinsippet i folketrygdloven. Konsekvensene for det enkelte medlem i folketrygden er ikke tilstrekkelig redegjort for i høringsnotatet. Departementets tilnærming til forenkling av regelverket reiser videre flere prinsipielle spørsmål som krever en bredere drøfting enn det departementet legger opp til.

Siden 1966 har folketrygdloven ved flere anledninger blitt forenklet både av effektivitets- og rettsikkerhetshensyn. Siktemålet med tidligere endringer har blant annet vært å forebygge underforbruk av stønader og ytelser ved å gjøre språket i loven mer tilgjengelig for folketrygdens medlemmer. Departementets hovedanliggende med det foreliggende forslaget er å effektivisere behandlingen av krav gjennom å forflate beregningsgrunnlaget for korttidsytelser. Departementet burde i stedet arbeidet for å utvikle en innrapportering fra arbeidsgiverne gjennom a-ordningen som tilrettla for at de nåværende rettsregler ble gjort gjeldende for en automatisert behandling av krav.

Utfordringene Arbeids- og velferdsetaten har støtt på i arbeidet med utviklingen av nye IKT-system er velkjente. Ambisjonsnivået for den videre IKT-utviklingen bør imidlertid ikke legges så lavt at man går til det skritt å endre de materielle rettsregler i folketrygdloven for å forenkle forvaltningens eget IKT-utviklingsarbeid. Dersom departementet lar et slikt rasjonale være førende for det videre arbeidet vil det medføre at det er IKT-utviklernes og systemenes begrensninger, snarere enn det velferdspolitiske samfunnsmålet som blir avgjørende for innrettingen av trygdelovgivning. En slik utvikling vil vi på et generelt grunnlag advare mot.

Tilnærmingen departementet har valgt i dette tilfellet står seg dårlig opp mot de prinsipper som tidligere har vært førende for forenklingsarbeid. En sammenligning med det omfattende lovtekniske arbeidet forut for innføringen av ny folketrygdlov i 1997, illustrerer i hvilken grad departementet med dette forslaget bryter med tidligere vurderinger knyttet til effektivisering og utvikling av støttesystemer for behandling av krav.

I Kjønstad-utvalgets *Forenklet folketrygdlov* (NOU 1990: 20) vises det til at Sosialdepartementet allerede så tidlig som høsten 1979 satte i gang en forundersøkelse med sikte på en forenkling av pensjons- og trygdesystemet. Daværende avdelingsdirektør i Sosialdepartementet Bjørn Inge Walmann ble engasjert til å utføre en foranalyse av

mulighetene for forenkling av folketrygdloven med tilhørende forskrifter. Kjønstad-utvalget oppsummerte den rådende oppfatningen knyttet til forenklingsproblematikken slik:

«Walmann ser også forenklingsproblematikken i forhold til administreringen av pensjonsordningene. Han mener at de administrative fordelene ved regelforenkling i første rekke knytter seg til arbeidet med å gi individuell informasjon og orientering. Det administrative arbeidet med selve beregningen av ytelsene er av underordnet betydning i denne sammenhengen, for beregningene gjøres ved hjelp av EDB. Dessuten er det regelverkets innhold som bestemmer hvilke opplysninger som må skaffes til veie for at en trygdesak skal kunne avgjøres og følges opp på en forsvarlig måte. Derfor er det innholdet i reglene som også blir avgjørende for hvilke opplysninger den trygdede selv må gi, for hvordan kravblankettene skal utformes m.m.»

De samme hensyn gjør seg gjeldende nå med hensyn til arbeidsgivers rapportering gjennom a-ordningen. På 1980-tallet var databaserte systemer atskillig mer primitivt utviklet enn tilfellet er i dag. Vi tviler på at det foreligger reelle tekniske hindre som umuliggjør en automatisert behandling basert på dagens regler for fastsetting av sykepengegrunnlaget i arbeidsgiverperioden etter § 8-28 og innteksttyper som utgjør den aktuelle ukeinntekten etter § 8-29.

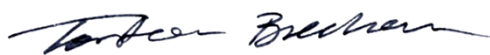
Dersom det er behov for lovtekniske endringer som ikke berører det materielle innholdet i rettsreglene ønsker vi disse velkommen. Dersom det utvikles gode systemer for automatisert behandling av krav vil dette kunne frigjøre årsverk som kan bidra til å styrke trygdeforvaltningen og avlaste medarbeiderne i Arbeids- og velferdsetaten for rutineoppgaver. Vår støtte til en slik utvikling forutsetter imidlertid at ytelsene ikke reduseres for den enkelte mottaker og at skjønnselementer ved rettsreglene som skal hindre utilsiktet urimelighet i det enkelte tilfelle opprettholdes. Videre er det også i det videre arbeidet viktig at man sørger for at likeverdige saker, med ikke-materielle uensartede grunnlag, får likt utfall.

Et videre arbeid som tar sikte på å automatisere behandlingen av krav, forutsetter samtidig at man tilstreber reell likhet i tilgjengelighet og adgang til å sette frem krav. Det er videre avgjørende at selvbetjeningsløsningene innrettes slik at det enkelte medlem av folketrygden blir satt i stand til å vurdere rettsvirkningene av informasjonen og innrapporteringen som danner grunnlaget for ytelsen, og at de som ikke behersker selvbetjeningsløsningene får mulighet til å få veiledning på sitt lokale Nav-kontor. Krav som fremmes ved oppmøte eller på ordinære papirblanketter må også i fremtiden kunne underlegges en manuell saksbehandling.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

John Leirvaag
forbundsleder

Torstein Brechan
forbundssekretær